

Altinget – Skandal att kvinnor som jobbat i vården i 47 år inte kan leva på sin pension

[Läs debattartikeln på Altinget.se.](#)

Publicerad den 9 februari 2023

Kvinnor i välfärdsyrken straffas dubbelt för bristande arbetsmiljö och dåliga villkor – både medan de jobbar och i pensionskuvertet. Det skriver Liza di Paolo-Sandberg, förbundsordförande SKPF Pensionärerna, och Malin Ragnegård, förbundsordförande Kommunal.

Några citat ur en ny rapport från SKPF Pensionärerna visar hur svårt många äldre har det i dag. En 77-årig kvinna, tidigare undersköterska: "Min pension räcker inte, tur att jag har en man hemma". En 69-årig kvinna, undersköterska med specialistutbildning, säger: "Jag arbetar extra för att få in några extra kronor. 47 år inom vården ger inte hög pension vilket är oförsämrat".

Pensionsgapet störst i Norden

Skillnaden mellan män och kvinnors genomsnittliga pension, pensionsgapet, är mycket stort. Kvinnor har ungefär 80 procent av männens allmänna pensioner men om vi i stället tittar på den totala pensionen, där bland annat tjänstepensionen ingår, är pensionen cirka 70 procent av männens enligt Pensionsmyndigheten. En färsk rapport från Sveriges Kvinnoorganisationer visar att detta pensionsgap i total pension är störst i Norden.

Pensionsgapet förklaras i huvudsak av att kvinnor i mycket högre utsträckning än män arbetar i yrken med låga löner och bristfälliga arbetsvillkor. Inom vård och omsorg exempelvis, där nio av tio som arbetar på Kommunals avtalsområde är kvinnor, arbetar mer än 60 procent av alla anställda deltid. En anledning är att många inte erbjuds heltid. Under sådana förutsättningar blir det svårt att tjäna in till en bra pension.

Dessutom innebär den ständiga underbemanningen och tuffa scheman att redan fysiskt och psykiskt påfrestande arbeten blir ännu tyngre att klara av. Mot denna bakgrund är det inte konstigt att sju av tio medlemmar inom förskolan och äldreomsorgen uttrycker oro för att pensionen inte kommer att räcka till, enligt en Kommunalrapport från 2022.

Punktinsatser räcker inte

På senare tid har punktinsatser gjorts för att förbättra för de med lägst inkomster. Bland annat har garantipensionen höjts. Detta har varit helt nödvändigt för många kvinnor med låga pensioner, inte minst nu när inflationen gjort allting dyrare. Men stora skillnader kvarstår. Att så många kvinnor, trots ett helt yrkesliv, är beroende av bidrag är dessutom helt ohållbart i längden.

Den nya regeringen driver arbetslinjen även när det gäller äldre. Längre arbetsliv ska ge äldre bättre pension. Det är i grunden positivt. Men som det ser ut i dag orkar många kvinnliga välfärdsarbetare inte ens fram till garantipensionsåldern, som från och med i år är 66 år. I september 2022 infördes därför en trygghetspension, med speciella regler om sjukersättning för äldre. Men den viktiga reformen lever farligt då det kommit signaler i Försäkringskassans regleringsbrev om att den inte rymmer med den sittande regeringens arbetslinje.

Att så många kvinnor, trots ett helt yrkesliv, är beroende av bidrag är dessutom helt ohållbart i längden.

Kommunal och SKPF Pensionärerna ser med oro på hur hoten om nya nedskärningar inom kommuner och regioner kommer att drabba vård och omsorg. Det skulle gå rakt emot tidigare löften om förbättringar och direkt fördärva chanserna till mer jämställda och jämlika pensioner.

Höj lönen i välfärdsyrken

Våra förslag för att kvinnor i välfärden ska få bättre förutsättningar under pensionärlivet är att:

- Satsa på arbetsmiljön och öka bemanningen i vård och omsorg samt förskola.
- Bevara trygghetspensionen.
- Utöka de generella statsbidragen till kommuner och regioner.
- Uppvärdera synen på välfärdsyrken – lönerna behöver öka.

Slutligen anser vi också att det behövs en helhetsöversyn av pensionssystemet. De ojämlika och ojämställda pensionerna och det ständiga lappandet och lagandet visar att det behövs.

Alla måste få möjlighet till en god pension – även kvinnor som arbetat 47 år i vården.

Liza di Paolo-Sandberg, Förbundsordförande SKPF Pensionärerna
Malin Ragnegård, Ordförande Kommunal